

Emil Öhmannin Säätiön toimintakertomus

Emil Öhmannin Säätiö sr on perustettu Suomalainen Tiedeakatemia r.y:n toimesta 5.4.1993. Säätiön perustamisen aiheena oli Helsingin yliopiston germaanisesta filologian edesmenneen professorin Emil Öhmannin 28.5.1974 tekemä testamentti, jossa Suomalaiselle Tiedeakatemialle oli osoitettu varat säätiön perustamista varten. Säätiön uudet säännöt on rekisteröity 12.06.2018.

TOIMINNAN TARKOITUS JA SEN TOTEUTTAMINEN

Säätiön tarkoituksena on edistää suomalaista tieteenharjoitusta, ennen kaikkea germaanisesta filologian tutkimusta. Tarkoitustaan säätiö toteuttaa jakamalla säätiön omaisuuden tuotosta vuosittain apurahoja. Säätiön omaisuuden tuotosta jaetaan kuitenkin vuosittain sellainen apuraha erittäin lahjakkaalle nuorelle, poikkeustapauksessa myöskin varttuneelle germaanisesta, kernaammin saksalaista filologiaa tutkivalle, filosofian tohtorin arvon jo saavuttaneelle hakijalle, jonka turvin tämä ansiotyöstä vapaana voi harjoittaa tutkimuksia.

Toiminnassa ei nähdä epävarmuustekijöitä ja toiminnan ennakoidaan jatkuvan ennallaan.

APURAHAT

Apurahoja annetaan henkilökohtaisiksi apurahoiksi, matka-apurahoiksi, tutkimusyhteistyöhön (esimerkiksi ulkomaa-laisten tutkijoiden vierailuihin) ja konferenssien järjestämiseen. Erityisesti suositetaan useamman kuukauden mittaista ulkomailta tapahtuvaa tutkimustyötä. Ulkomailta tapahtuvaan työskentelyyn voidaan lisätä kohtuulliset matka- ja oleskelukustannukset.

Säätiö myönsi tänä vuonna kahdeksan apurahaa saksan kielen ja saksankielisen alueen kulttuurin tutkimukseen henkilökohtaisiksi apurahoiksi, matka-apurahoiksi, konferenssien järjestämiseen ja tutkimusyhteistyöhön, yhteensä 50.000 euroa. Henkilökohtaisiin apurahoihin ei myönnetty lisäksi yliopistokorvauksia. Henkilökohtaisia apurahoja myönnettiin 38.500 euroa (54.000 euroa vuonna 2017) ja muita apurahoja 11.500 euroa (3.000 euroa). Säätiölle tuli yhteensä 39 (64) hakemusta, kokonaissummaltaan yhteensä noin 577.658 euroa (880.000 euroa). Apurahat jaettiin Suomalaisen Tiedeakatemian yhteisistunnossa lokakuun 8. päivänä Säätytalossa.

Apurahahakemukset arvioi kolme säätiön hallituksen nimeämää asiantuntijaa.

MYÖNNETYT APURAHAT

Yliopistonlehtori Tuija Kinnunen, Helsingin yliopisto 1.100 € Apuraha juhlaseminaarin järjestämiseen.

Yliopistonlehtori Anta Kursiša, Helsingin yliopisto 3.000 € Apuraha tutkimusyhteistyöhön, Saksan kieli osana monikielisiä kursseja – ”Pluri-Deutsch” -projektiin.

Filosofian maisteri Henrik Oksanen, Tampereen yliopisto 24.000 € Henkilökohtainen apuraha väitöskirjatyöhön, joka käsittelee pragmaattisten elementtien vaikutuksia syntaktisiin ja tekstirakenteellisiin piirteisiin saksan- ja suomenkielisissä oikeusteksteissä.

Filosofian tohtori Ewald Reuter, Tampereen yliopisto 1.100 € Apuraha Multilingualismus - Transkulturalität - Identitäten. Deutscher Sprachgebrauch in mehrsprachigen Interaktionskontexten -konferenssin järjestämiseen.

Dosentti Jouni Rostila, Helsingin yliopisto 700 € Apuraha puhujan kutsumiseksi Suomen kielitieteellisen yhdistyksen syysseminariin.

Tutkijatohtori Sanna Tirkkonen, Helsingin yliopisto ja Jyväskylän yliopisto 2.600 € Matka-apuraha tutkimusvierailuun Heidelbergin yliopistosairaalaan Saksaan, fenomenologian ja psykoterapian tutkimusyksikköön.

Filosofian tohtori Heidi Vaarala, Jyväskylän yliopisto ja Suomen Saksan-instituutti, Berliini 3.000 € Matka-apuraha liittyen tutkimukseen ”Transnationaali kuvataiteilija kielen/kielten käyttäjänä Berliinissä”.

Filosofian maisteri Anna-Maija Ylä-Mattila, Jyväskylän yliopisto 14.500 € Henkilökohtainen apuraha väitöskirjatyöhön ”Ääriilikeiden terrorismin uhrit ja heidän omaisensa saksalaisessa yhteiskunnallisessa keskustelussa”.

Yhden myönnettävän apurahan osalta yksi asiantuntijoista jääväsi itsensä ja hakeumuksen käsittelevät muut asiantuntijat. Asiantuntijat antoivat säätiön hallitukselle yksimielisen esityksen myönnettävistä apurahoista, minkä hallitus hyväksyi muutoksitta. Säätiön hallitus on tutustunut uuden säätiölain edellyttämään lähipiiriohjeeseen. Apurahojen saajissa ei ollut ketään hallituksen jäsenten lähipiiriin kuuluvaa.

Kertomusvuonna julistettiin haettavaksi ensimmäinen Instituutti-apuraha lyhytaikaiseen tutkimustyöskentelyyn Suomen Saksan-instituuttiin Berliiniin. Instituutti-apurahalla katetaan matkat, majoitus ja työpiste instituutin tiloissa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Apuraha on suuruudeltaan 1.000 euroa kuukaudessa. Tutkimusalat olivat saksan kielen ja saksankielisen alueen kulttuurin tutkimus ja apuraha pystyivät hakemaan kaikki suomalais-

ten yliopistojen tutkijat, mukaan lukien jatko-opiskelijat.

Hakijat lähettivät hakemukset suoraan Suomen Saksan-instituuttiin, hakemuksia saapui kaikkiaan 13. Instituutti teki säätiön hallitukselle esityksen kolmesta parhaasta hakemuksesta. Säätiön hallitus päätti apurahasta esityksen mukaan.

Ensimmäinen Instituutti-apuraha myönnettiin filosofian maisteri Juho Saksholmille Jyväskylän yliopistosta. Hän lähtee Saksaan työstämään historian alan väitöskirjaansa "Political discourses and agents of the Sixties radical movements in Finland, Sweden, and West Germany, 1956-1968" sekä verkostoitumaan.

VARAIN- JA OMAISUUDENHOITO

Säätiön varain- ja omaisuudenhoidosta sekä säätiön taloudellisesta tilasta on säätiön hallituksen kokouksissa kuultu taloudenhoitajan antama katsaus. Säätiön omaisuutta hoitaa, Suomalaisen Tiedeakatemian varojen ohella, Tiedeakatemian varainhoitaja ja Tiedeakatemian hallituksen nimeämä omaisuudenhoitotoimikunta, johon toimintavuonna kuuluivat Risto Nieminen, Anna Mauranen, Pekka Ilmakunnas, Erkki Hollo ja kutsuttuina asiantuntijoina Pekka Aula sekä alkuvuonna Timo Viherkenttä ja loppuvuonna Kati Eriksson. Säätiössä noudatettiin 7.11.2016 hyväksytyä ja 6.6.2017 päivitettyä Suomalaisen Tiedeakatemian sijoitusstrategiaa.

Säätiön vuoden 2018 kirjanpidon suoritti Tilitoimisto Tärnan Oy. Säätiön sijoitusomaisuutta hoiti Nordea Pankki Oyj ja eQ (kiinteistörahassto). Säätiön tilintarkastajana toimi professori, KHT Markku Koskela varamiehenään KHT Riku Kärnä.

Säätiön peruspääoma 31.12.1993 oli 1.546.532,16 markkaa (260.108,04 eu-

roa). Säätiön hallinnassa olevan omaisuuden arvo 31.12.2018 oli 2 475 828,43 euroa (2.366.250,68 euroa vuonna 2017). Säätiön toimintavuoden tilinpäätös osoittaa 103 750,83 euroa ylijäämää (179.489,01 euroa vuonna 2017). Tulos on muodostunut pääosin sijoitustoiminnan tuotosta. Osakesijoitusten tuotto oli -5,29 % ja kiinteistörahaston tuotto 7,5 %. Sijoitussalkun hoitajana on toiminut Nordea Private Wealth.

SÄÄTIÖN HALLINTO

Säätiön hallituksena toimi Suomalainen Tiedeakatemia r.y.n hallitus vuonna 2011 vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. Hallitus -31.12.2018: hallituksen puheenjohtaja professori, akateemikko Risto Nieminen; hallituksen varapuheenjohtaja professori Anna Mauranen, taloudenhoitaja professori Pekka Ilmakunnas; sihteeri professori Erkki Hollo; hallituksen jäsenet: professorit Arto Haapala, Elina Ikonen, Maria Lähteenmäki, Olavi Nevanlinna ja Merja Penttilä.

Säätiön hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa, joista yksi oli sähköpostikokous.

SÄÄTIÖN SÄÄNNÖT

Säätiön hallitus hyväksyi vuonna 2015 voimaan astuneen uuden säätiölain edellyttämät uudet säännöt kokouksissaan 3/2018 ja 4/2018. Patentti ja rekisterihallitus vahvisti säännöt 12.6.2018.

LÄHIPIIRI

Hallituksen jäsenille ei ole maksettu palkkioita eivätkä he tai heidän lähipiirinsä ole saaneet muitakaan taloudellisia etuja. Tilintarkastajan palkkio oli 892,00 euroa.